

GADEJURISTEN

Værnedamsvej 7A, 1. • DK-1819 Frederiksberg C • Tlf. 33 31 00 75 • Fax 33 31 00 78 • emk@gadejuristen.dk • www.gadejuristen.dk

Minister for sundhed og forebyggelse Astrid Krag

Slotholmsgade 10-12
1216 København K

Kopi til medlemmerne af Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

16. december 2010

Vedr.: Manglende adgang til at klage over kommunernes administrative afgørelser om substitutionsmedicinsk behandling og alkoholbehandling.

Stofbrugere med behov for substitutionsmedicinsk behandling med metadon eller buprenorfin og borgere med behov for alkoholbehandling har ikke adgang til at klage over kommunernes afgørelser til Patientombuddet.

Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenets § 5 blev indsat i forbindelse med en større revidering af loven, der etablerede et nyt patientklagesystem og som trådte i kraft 1. januar 2011. Bestemmelsen er alt overvejende en videreførelse af den tidligere § 6 i samme lov og indeholder en opstilling af, hvilke af kommunalbestyrelsens afgørelser efter sundhedsloven der kan påklages til Patientombuddet.

Hverken sundhedslovens § 141 angående alkoholbehandling eller § 142 vedrørende substitutionsbehandling er imidlertid nævnt i opstillingen i § 5 i Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Det betyder, at patienter med behov for medicinsk behandling for deres stofafhængighed og borgere med behov for alkoholbehandling er overladt til kommunernes for godt befindende og reelt efterlades retsløse uden mulighed for at få prøvet lovligheden af kommunernes afgørelser.

Af sundhedslovens § 142 følger, at kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler til stofmisbrugere (substitutionsbehandling med bl.a. metadon og buprenorfin).

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens retningslinjer, at "[d]et er en lægelig opgave at tage stilling til behovet for medicinsk behandling af opioidafhængighed. En kommune kan derfor ikke uden en lægefaglig vurdering foretage visitation af den enkelte patient, der formodes at have behov for

abstinens- eller substitutionsbehandling” samt at “[v]urdering af behovet for substitutionsbehandling er en lægefaglig vurdering.”

En sådan lægelig vurdering vil der kunne klages over til Patientombuddet eller til Sundhedsvæsenets Disciplinærudvalg efter henholdsvis §§ 1 og 2 i Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Når en kommune imidlertid uden at lade en patient tilse af en læge træffer en administrativ afgørelse om ikke at tilbyde en patient substitutionsbehandling, afskæres patienten muligheden for at klage over denne afgørelse og fra at få en lægefaglig vurdering af sit behandlingsbehov.

Det samme gør sig gældende, når patienten måtte ønske at få delegeret den medicinske behandling til en anden læge eller anden behandlingsinstitution, eventuelt på den behandlingsinstitution, der i øvrigt varetager stofmisbrugsbehandlingen efter sociallovgivningen og dermed få samlet den sociale og medicinske behandling på ét behandlingssted.

Af Sundhedsstyrelsens retningslinjer vedrørende delegation af den medicinske behandling fremgår, at såfremt kommunen *ønsker* at delegeret et individuelt behandlingsforløb, skal dette bero på en lægefaglig vurdering. Det fremgår dog ikke, hvilken faglig vurdering eller hvilke kriterier, der kan tillægges vægt ved en afvisning af at delegeret behandlingen, ligesom patienten vil være afskåret fra at klage over kommunens afgørelse om afvisning af at delegeret behandlingen til Patientombuddet, når dette ikke sker på baggrund af en lægefaglig vurdering.

Gadejuristen har tidligere henvendt sig til den daværende sundhedsminister og til Folketingets Sundhedsudvalg vedrørende problemerne i forhold til delegation af den medicinske behandling.¹

I forhold til alkoholbehandling er situationen ikke mindre alvorlig for de udsatte mennesker, der måtte have behov for denne type behandling. Mens stofbehandling reguleres i både sundhedsloven (for så vidt angår den medicinske del) og i serviceloven (for så vidt angår den psykosociale behandling med klar hjemmel til at påklage afgørelser til Det Sociale Nævn), reguleres alkoholbehandling alene i sundhedsloven, uanset hvilken type behandling der er tale om.

Det må derfor formodes, at der træffes et stort antal administrative afgørelser på alkoholområdet, uden at borgerne har adgang til at indbringe afgørelserne for en højere instans og få prøvet lovligheden af afgørelserne.

Gadejuristen har henvendt sig til Ministeriet for sundhed og forebyggelse og fået bekræftet, at borgere og patienter med behov for substitutionsbehandling eller alkoholbehandling reelt er retsløse, når kommunerne træffer administrative afgørelser efter sundhedslovens bestemmelser.

Ministeriet bemærker endvidere, at man vil lade spørgsmålet om at sikre disse udsatte grupper

---

¹ Se Sundhedsudvalget 2010-11, Alm. del. Bilag 66. Gadejuristens henvendelse vedrørende Delegation af substitutionsmedicinsk behandling, jf. sundhedslovens § 142, af 18. november 2010.

klageadgang indgå i overvejelserne i forbindelse med den planlagte evaluering af det nye patientklagesystem, som forventes at foreligge inden udgangen af 2014.

Gadejuristen skal imidlertid opfordre ministeren for sundhed og forebyggelse og Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg til hurtigst muligt at sikre, at også udsatte mennesker med rusmiddel problemer nyder den almindelige anerkendte retssikkerhedsmæssige adgang til at få prøvet lovligheden af kommunernes afgørelser. Gadejuristen bemærker, at det fremgår af regeringens lovprogram, at ministeren for sundhed og forebyggelse vil fremsætte lovforslag til ændring af Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet i januar 2012, og Gadejuristen opfordrer til, at man i den forbindelse medtager den nødvendige tilføjelse til lovens § 5.

Det skal hertil bemærkes, at substitutionsbehandling med metadon eller buprenorphin er en af de bedst dokumenterede behandlingsformer for heroinafhængige (opioidafhængige), en behandling der markant reducerer dødeligheden, smitterisikoen (hepatitis og HIV) samt omfanget af følgekriminalitet.

På vegne af nogle af dette lands mest udsatte borgere og patienter, håber vi, at ministeren og Folketingets politikere vil arbejde for at sikre en bedre retsstilling i forhold til alkoholbehandling og den ofte livsnødvendige medicinske behandling til stofafhængige.

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Emil Kiørboe, juridisk projektmedarbejder

Værnedamsvej 7 A
1819 Frederiksberg C
www.gadejuristen.dk
Tlf.: 33 31 00 75
Fax: 33 31 00 78
Mobil: 21 66 77 67